

## PREUS

Artá. Un trimestre . . .	1'50
A. Fora. Any. . . . .	7'00
Al Extranjer Id. . . . .	10'00

Número solt: 10 cts.

Redacció i administració

Quatre Cantons, 3

ARTA (Mallorca)



# LLEVANT

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

## EL PEIX I LA PESCA.

La CRIDA que en un dels passats números de LLEVANT feren uns patriotes gaballins, per tal de defensar el nostre mar de la destrucció an a que el someten els mals pescadors, els quals moguts únicament per la tonta ambició no conceben que ells son, els primers perjudicats per es seves mateixes malifetes, im'ha mogut a fer algunes consideracions sobre aquest mar, font inagotable de riquesa, que una reglamentació i un estudi ben acurat ferien la felicitat d'uns sens fi de famílies que d'ells viven.

Es sabut que entre la infinitat de ser's que viven an el mar, els principals son els peixos; en ell neixen, creixen i moren; sense les seves aigos no seria possible el seu desenrol·lo, amb aquesta immensa varietat de formes que tan agradablement regalen nostros paladars.

Lo mateix que els animals damunt la terra, están distribuïts metòdicament, és dir arregladament an el seu modo d'esser, a ja seua manera de viure, i així veim que uns están limitats a petites extensions, altres en canvi viuen en extensions immenses; els uns se desenrol·len en les aigos superficials, els altres son propis de les grans fondàries abissals.

El peix, hem dit que neix i per aixó, les famelles el temps de la posta se dirigeixen cap a les plages i costes assoleïades en les quals depositen els seus ous. Els mascles al cap de poc temps hi van a fecundarlos i d'aquesta manera, sense que se pertorbi mai aquesta llei, se va perpetuant l'especie. Els ous, no queden lliures, ordinariament están agrupats en masses gelatinoses i algunes vegades en nius semblants an els ausells.

D'aquets ouets, neixen els petits peixos, que queden i se mouen per aprop del seu bresol, podriem dir: És a la costa, és per les plages, aon troben el refugi contra les tempestats, contra els seus inemics, per lo tant, la pesca amb dinamita, indubtablement

ha de destruir a milers d'aquestes cries, que més envant serien peixos grossos i darien la maina an els pescadors.

Per ferse carrec encare, que superficialment, del mal que fan els dinamiters, basta dir, que a Sa Colonia, allà a sa badia d'Alcudia, fa alguns anys la pesca amb dinamita s'havia feta familiar i era consentida a la manera que se consenten tantes coses an aquest desgraciat pais, idó bé, uns quants homos conscients, juntament amb altres cumplidors bastaren per fer cumplir les lleis, i al any, la manca de peix que ja se feia insostenible se convertí amb plenitud, i l'abundancia torná a compareixer per aquelles costes i de les hores ensá, se fan pescades, i de les hores ençá se menja peix amb abundancia i és la satisfacció pels pobres pescadors. Algú potsér dirá que és el temps i la lluna... però per mí la causa no és duptosa.

Amb les convulsions produïdes per l'explosió, forsosament han de sucumbir una infinitat d'aquells peixets sense resistencia, sense agilitat per allunarse. Interessa, idó, en gran manera el fer desapareixer una manera de pesca tan absurda, tan destructora.

LL. GARCÍAS

## Oceanografia

CORRENTS MARINES: LES SEVES

CAUSES I EFECTES.

II

### Corrent del Brasil

Es l'altre corrent equatorial que es forma entre l'Equador i el tròpic de Capricórn; pren de cap a ses costes de l'América del Sur costejant el Brasil, i en arribar a l'altura del cap Fret i a una distancia de 140 milles—268 Km.— pren la direcció S. W. fins que arriba a les illes de la Trinitat i Marti Vag; arribant se divideixen en dues rames una qui pren sa direcció del Cap de Bona Esperansa —S. de Africa— i pren altre vegada cap al

N, i costejant Africa tancan el circuit en arribar an el Golf de Guinea. L'altra rama continua fins a trobar sa corrent polar antártica que va del cap de Hornos al de Bona Esperança, fomentse una amb l'altre.

### Corrent del Labrador descendent o freda

Aquesta és la qui venguent del pol N. i costejant el Canadá EE. U.U., equilibra la pérdua de les aigues que van del Equador al N. i quant remunta New-York se sumergeix passant per devall la corrent ascendent calenta, i se mor a les proximitats de Canarias.

Aquestes son les corrents generals del Océa Atlántic, la velocitat máxima de les quals sol esser de unes 5 milles—9 km. per hora.

La utilitat que se treu de la coneixensa d'aquestes corrents, és que, s'empleen molts menos dies amb una travessia llarga per aquets mars auberts.

En Colón per anar a América va aprofitar sa corrent de Canarias sense coneixerla.

El pas d'aquestes corrents fa també que les pesques que duen amb elles siguin abundants i variades, així és que a Galicia i Ceuta s'agafa tant de peix lo mateix que a ses costes occidentals de Africa i a Canarias.

També influeixen an el clima d'allà ahont passen, així és que a Anglaterra s'atmósfera está sempre saturada de vapors aigulosos i boires.

A New-Yorc la temperatura és molt freda comparada amb les iguals latituts del mon i és perque per davant hi passa la corrent freda descendent.

En l'Océa Pacífic i en l'Indic si troben corrents originades de la mateixa manera i que segueixen direccions semblants, sols que a l'Atlantic els vents que influeixen en la direcció son els Alicis i contralicis i allà son els Monzons d'ivern i els Monzons d'estiu que bufen del mar a terra i de terra a la mar, sis mesos de cada manera, lo que fa que el circuit sigui més tancat.

La corrent de l'hemisferi ártic se diu *Curo-Sivo* i banya la Xina i el Japó i la del Atlántic se

diu del Perú i Australia segons banyi les respectives costes.

Les corrents d'aquets distints mars fan que se formi despressions atmosféricas, originant els ciclons en el mar de les Antilles i els tifons an el Pacífic i mar de les Indies.

Sols falta dir que an els pols hi ha corrents qui van en torn de ells i que encare no están ben estudiades.

S'han donat cassos de venir restes de barcos que quedaren sepultats per els gels, en les seves excursions an els pols, comparaguent arrastrats per la corrent del Labrador.

JAUME GARAU I ALZINA

Alumne de Nàutica

Calarratjada VI—1923

## ESPLAYS

Don Melquíades Alvarez n'ha fet una de les seves. Enfilat pels vots dels parlamentarís a la presidencia del Congrés, esperant poder enfilarse més amunt, a la del ministeri, i tal volta més amunt encara ¿qui sab? no ha jurat, ha promés. Respecte a la propia conciencia? respecte humá? El cor del home és impenetrable ¿Qué será el cor d'uns homes tan grans? El gest del gran reformista—no cal dirho—és molt comentat. Es el primer cas d'un president del Congrés espanyol que fa pública manifestació d'heterodòxia: allà ahont s'han sentits tants de desbarats heretics i s'hi han fets tants desbarats polítics, no vé d'un.

Qui no té fe, és molt de plányer; qui l'hagi perduda, encare ho és més. Ja sabem que no s'imposa, i que ningú creu si no vol. *Nemocredit nisi volens*, deia St. Tomás. De totes maneres l'acte és anarquísant; és un mal exemple; un exemple de lo que poden ser les reformes que porta dins al cap el gran reformista. La fe no treu els misteris del Univers; però la incredulitat tampoc els e pot treure, i encare hi afegeix la absurditat d'admetre el rellotge sense rellotger, l'edifici sense

l'arquitecte, l'efecte sense la causa... L'enteniment de l'ànima; la fe l'ha donat aquest uy.

En Cambó s'ha retirat de la direcció política de La Lliga regionalista i renuncia l'acta de diputat. No és una falta de fe política; més aviat ho seria d'esperança en la eficacia de la acció de la Lliga i de l'acció catalana. Com si aquesta i aquella no fossen menester, ben encaminades i subordinades al suprem ideal!

L'acte d'en Cambó és justificat, i més de doldre perquè és tan justificat la lligenda que retrem l'altre dia sobre els mals governs i la *ingovernabilitat* de els espanyols bé la podríem aplicar primerament a Catalunya. Sense disciplina i gerarquia no's yá enlloc i quant no domina en tothom la llei del respecte, entra la divisió i amb ella naturalment, fatalment, la desolació i la esterilitat.

No hi ha mèdit entre ser idòlatres o iconoclastes? Bastaria el seny i el patriotisme, per mantenir-se an el terme mig de la justícia. Hi ha ningú que tanga el privilegi exclusiu del seny o pugui donar patents de llealtat patriòtica? Es que aixó del seny no ha de ser qualque cosa més que una vanagloria ancestral, i el patriotisme una passió sense fr.

M. D.

## HIMNE MALLORQUI

PER CANTAR ELS NINS

DE LES ESCOLES

EN LA FESTA DE LA BANDERA



Lletres de Na Maria A. Salvà  
Música de D. Bernat Salas

Bella terra mallorquina  
la de Lluch i del Gorc-Blau  
de la Verge Catalina  
i de Lull breçol suau,  
bella terra mallorquina,  
Deu te dó salut i pau!

Flors nosaltres d'eixa terra  
hem florit per a fruitá;  
amb la fe qui mai s'atterra  
esguardant el més en-llá.  
—Flors avui de nostra terra,  
prometença per demá.

Siem forts com a nissaga  
dels herois de l'avior,  
—be de patria no se paga  
més que amb gloria i amb amor—  
Siem forts com la nissaga  
del gran Rei Conqueridor!

De Mallorca l'encisera  
honorem el bell parlar,  
argentat, com l'olivera,  
remorós, com nostre mar...  
Es la mel, la llet primera  
que la llengua va tastar.

Bella terra Mallorquina  
la de Lluch i del Gorc-Blau,  
de la Verge Catalina  
i de Lull breçol suau,  
bella terra mallorquina,  
Deu te dó salut i pau!

## Religión y Agricultura

Amb aquest títol tant suggestiu rebem fa algú temps un article anònim, que precisament per esser-ho el primer pensament que mos sugerí fou el de no publicar-lo; però llegit i rellegit nos ha cridat de cada moment més l'atenció, fins a obligar-nos a la seua publicació no per lo que ell diu que's poc sinó per lo que podria fer dir que podria esser molt.

A voltes una espira pot fer prendre un foc colossal, per aixó és que nos hem resolt a publicar-lo per veure si entre tots els artanencs de bona voluntat hi ha qui mostri la cara i doni a llum la seua opinió. Seria necessari que tots els qui tenen cura en que Artá surti de la seua modorra habitual surtin al mig i orientin al públic en projectes de renovació i millorament. Aquest és el motiu que nos ha impulsat a donar publicitat an aqueixes quatre retxes que voldríem trobassen ressó.

Diuen així:

«Sobre este mismo tema el Sr. Pradera, en nombre del simpático Partido Social Popular ha discursado en Sevilla y su discurso me sugiere estas líneas, no ya para hacer un alegato en favor de dicho partido sino para llamar la atención sobre el contenido práctico de aquellas dos palabras.

«Si es evidente la bancarrota de los partidos de turno, si de cada día puede confiarse menos en la labor de estos dos partidos, habrá que tomar otra orientación que, dentro de las derechas, esté más en armonía con las realidades presentes, que en parte son las realidades de siempre.

## Bibliografía

### Sermó de la conquista.

Hem rebut un exemplar del *Sermó de la Conquista* que predicá a la Seu de Mallorca dia 31 de Desembre de 1922 el nostre amic i notable orador sagrat Mossen Jaume Sastre Vidal. Agraïm al bon amic l'exemplar que afectuosament nos dedica.

De re cibaria.

El cultíssim misser de Mahó

### Religión y Agricultura.

Hé aquí un programa que brindamos a las clases directoras de Artá; particularmente a aquellos que se preocupan de los asuntos públicos. Hé aquí una síntesis de lo que, sin exclusivismos podría ser la nueva casa, que según nos dicen, trata de erigir esa benemérita Caja Rural.

«En Artá hemos presenciado hermosas iniciativas y hasta vislumbrado generosos y constantes sacrificios, pero esto no basta. Hay que dar unidad a las energías dispersas y si esto no pudiera ser, hay que simultanear la medicina con la cirugía.

«Y no se nos diga que las circunstancias... que las posibilidades... que los peligros... que los fulanismos... dificultan o retrasan esta labor. Este argumento ya no nos convence, porque nos parece muy improbable la pronta desaparición de estos obstáculos.

¡Ah! Pero que a nadie se le ocurra que va a encontrar una trayectoria sembrada de flores. Si esto pensara, pararía antes de la mitad del camino y quedaría su esfuerzo como una de tantas buenas intenciones que no han tenido la fortuna de encontrar una voluntad que de veras se ponga a su servicio.

UN AMIGO DE ARTÁ

Palma, junio de 1923.

més interessant encare baix l'aspecte folklòric perquè an ella s'hi descriuen costums rurals i ciutadanes, i s'hi publiquen receptes vulgars amb la terminologia peculiar de la Illa, i companyades de refranys, frases i cansonetes populars de gran valor. Per tot aixó, felicitem al fecond escriptor i remerciem al bon amic l'exemplar amb que nos ha obsequiats.

A. F.

## COMENTARIS

EL POI DE LES FAVERES.

Aquest any l'invasió del poi ha estat d'uns efectes desastrosos; en les faveres ha llevat una tercera part de cuilita.

Era tanta l'abundancia d'aquest insecte *ophidit* que alguns dies ventosos el trànsit per els camps, camins i fins els carrers del poble era molestós per la gran quantitat de poi que arrastrat per el vent, voletjava topant per la cara dels caminants.

La gent s'estranya de que tan de cop se presenti una tan gran invasió, però, tenguent en conta que, essent únicament necessari el concurs de mascle a la primera generació i que les femelles que neixen després, posen el poi ja viu, posant-ne una trentena cada quatre dies, se comprendá, fàcilment, com és que un no se dona conta del seu augment fabulós.

Ha estat concedida la Creu del Mèrit Agrícola al cap de una família que viu 18 km. de París, per premiar el seu amor a la agricultura, no ja sols de ell sinó dels seus ascendents, puix amb quatre segles que fá que viuen al mateix punt, no hi ha hagut ningú de la família que hagi sentit les tentacions d'estudiar ni dedicar-se a la política, ni el comerç.

Realment se'n trobarien poques així.

EL SECRET DEL PROGRES AGRICOLA.

Comprentent Alemanya que sense l'agricultura no hi há progrés possible i que els indispensables factors son la maquinaria, els adobs, i els capitals, estan adoptant métodos inspirats per conseguir un formidable reneixament agrícola, interessant-hi banquers, homes de ciencia i industrials.

Es tal l'esforç desplegat ja, que veuen amb gust que les seves exportacions a Italia, el Japó, a los Balears i a Vile van amb augment.

PER COSES GROSSES ALS ESTATS UNITS

En altra revista de per aquelles terres, llegim que el número de vaques lleteres existents als Estats Units l'any 1921, era de 25 milions, que donaven una producció de 98 milions 682.

## DE SON SERVERA

Celebrarem diumenge, 17 de Juny, la festa de St. Antoni de Padua. Digué la Missa Major el Vicari Sr. Puigrós i predicà les glories del St. l'oradó Sr. Torrandell, vicari de Muro.

=El diumenge prop vinent és la festivitat de St. Juan Bautista, Patró de Son Servera. La predicació del sermó corr a càrrec del Pvre. manacorí D. Pere Domenge. Els festetjos cívics regularment es verificaran segons el programa acostumat.

=Tenim qu'haver de rectificació, perquè es nostro'n dever, l'equivocació en que incurrirem al redactà sa trónica anterior en la que deiem se'n havia anat al Marroc el serverí D. Bartomeu Caldentey quant devíem dir que se'n anà a Madrid per prendre part a les oposicions de veterinaris militars, en les quals obtengué brillant qualificació, gonyant el grau de tinent. Recentement es estat destinat a la provincia de Granada, ont anirà a exercir son càrrec una vegada acabada la temporadeta qu'ara passa entre els seus familiars.

Valga la rectificació.

Corresponsal

## De Capdepera

En el nostre port de Calarrafada se coneix que de cada dia hi ha més moviment; son molts els vaixells que cada dia davallen a respirar els aires sanitosos de la brisa de la mar encare que les nits son bastant fredes, per lo tant els horesbaixes s'en tornen a la seua vila en les respectives galeres o autos. Son bastantes les barques que les han posat el seu corresponent motor per no tenir tanta necessitat del vent, com son la del patró Pep Pera Andreu, D. Perico Moragues, D. Llorens Tous de S'Estapà, D. Juan Forteza (a) Jusepet, el patró Lluís Miralles i en la hermosa plaja de la Guya el barco de D. Mateu Melis (a) Patilla. Amb aquets avensos resulta que molts de dies de poc oratge les barques de motor arriben dins unes quantes hores al peix hermós i fresc a la nostra plaja. Els mariners se queixen bastant del preu de la llegosta, perquè amb motiu de l'actual vaga de Barcelona els preus les venen, bastant baixos. En aquest temps passat els preus eren de 20 a 25 pts. kilo i ara tan sols les han venudes a 4 pts. i resulta que ara s'enquantren amb els vivés replens per lo qual les pèrdues son bastant considerables.

Pel camp ja se senten cantar les cançons naturals de la temporada. Casi tots els treballadors ja han acabat de segar els ordis i les civades i son bastants els qui han batudes les faves Enguany l'anyada és boníssima per lo bé que demostra que grana sobre tot els ordis i els biats que son coses mai vistes per les nostres terres tant primes com son. Les faves i els xitxeros en general no son tant bons.

Que Deu mos ho deixi arribar a bon port.

-Sobre la festa que anunciarem en aquest setmanari pel gloriós Sant Juan ha resultat que dins la mateixa companyia s'hi han formats dos partits per causa de les músiques i resulta que ara el Senyor batle no los ha deixada fer festa de carrer i la companyia que té més pocs dubbès ha determinat, fer festa a la parroquia.

Corresponsal

NOTA. - Aquesta correspondencia arribà tard la setmana passada i per aixó no hi pogué anar. La posam an aquest n.º perquè no ha perduda encare l'actualitat.

## Espectacles

En el Teatre Principal divendres passat al horabaixa se projectà gratuïtament a benefici dels nins de les escoles d'Artá l'hermosa i instructiva pel·lícula «Chiquilín» per bona voluntat del empresari En Guillem Bujosa (a) Ganancia.

Tots els nins i nines aplaudiren ferm l'ingeni portentós pel protagonista qu'essent un infant té marvellats tots els amics del art còmic per la seua precocitat.

El dissapte, diumenge i dilluns, novament se projectà per el públic.

## DE CA NOSTRA

Estat sanitari.

El temps fa moltes mudances. A les primeres calors de la setmana passada han seguit plujes i fredors propies del mes de mars. La gent en general va encare vestida d'hivern i hem entrat ja dins l'estiu.

Estat sanitari.

Tot segueix com una seda. Ni malalties contagioses, ni malalts de gravetat, ni morts. Gracies a Deu.

Subasta.

En la Casa Consistorial, se feu la segona subasta de les obres dels arjups que l'Ajuntament acordà construir per la barriada de Na Pati i a Na Crema. El primer s'ha de fer al costat de l'escala que del carrer d'Amadeo devalla al passeig del tren. L'ha tret mestre Juan Ferrer (a) Sacristà per la cantitat de 3413'95 pessetes obligant-se a construir-lo dins vuit mesos. El segon s'ha de fer als quatre cantons de Na Crema dins sis mesos. L'ha tret mestre Arnau Pascual (a) Poil per 1816 pts.

Canonge nou.

L'actual Rector de Santa Eulalia de Paima Rt. D. Gabriel Muntaner i Serra que fou set anys Rector de la nostra vila ha guanyades les derrerres oposi-

cions a Canonge Penitencier de la Seu de Palma, essent h' anomenat pel Capítol. A les moltíssimes felicitacions que ha rebudes per aquest motiu hi ajuntam la nostra més afectuosa.

Novenaris.

Ha comensat ja el novenari de Nostra Senyora de Sant Salvador que predica el Rt. D. Andreu Caselles Pvre. Diumenge passat fou el primer i el pròxim no n'hi haurà amb motiu de la festa del Sagrat Cor de Jesús.

Nomenament.

Per R. O. és estat anomenat ajudant de Camp del Capítol General de Balears el Tinent Coronel d'Estat Major D. Valentí Massanet. Nos alegrem de la distinció de que és estat objecte el nostre amic al que felicitem.

Bon cor.

Segons notícies una criada d'Artá Na Catalina Payes, que viu amb la familia de D. Valentí Massanet a Palma trobà pel carrer un paper embolicat que contenia 160 pessetes; ella amb tota franquesa i bondat les entregà al seu Senyor perquè li digués que havia de fer. Aquest li aconsayà que ho publicàs demunt la premsa perquè el qui les hagués perdudes sapigués qui les tenia. Ella mateixa anà a la Redacció de la «Almudaina» i foren de Can Ribas de les robes, que alabaren i agrairen ferm la bondat de cor de aqueixa atleta.

Aquest fet mereix la publicació i per aixó ho feim, tot helicitant-la.

Relligioses.

Demà Diumenge, a la Parroquia s'hi celebrarà amb tota solemnitat la festa del Sagrat Cor de Jesús. A les set i quart hi haurà Comunió general per tothom. A les 10 Missa Major predicant el Rt. D. Jusep Auba Pvre. i cantant-se la missa d'Angels. El decapvespre a les quatre i mitja hi haurà la processó de les cinc visites amb els sermons respectius que predicarà el mateix orador sagrat. Hi assistirà la Banda de música local.

-El dia de St. Pere també se celebrarà festa solemne i el dia de St. Marsal també. En aquest dia predicarà el Rt. D. Juan Ginard, Vicari i el capvespre hi haurà cucanyes i atraccions noves en el carrer d'Alcariot.

-La comunió dels Terciaris en el Convent que havia diesser demà, queda suprimida per haver-hi la del Cor de Jesús a la Parroquia, a la mateixa hora.

Excursió.

Els alumnes del Col·legi del carrer del Vi de Palma que dirigeixen els PP. Teatins, dijous d'aquesta setmana vengueren d'excursió a la nostra vila amb camió, visitant les Coves i lo més notable. Les acompanyava el P. Ordines i aquí les dirigí i obsequià el cultíssim metje D. Rafael Q. Blanes.

A Calarrafada.

A pesar del temps poc calorós que fa, son ja varies les families que s'han instalades a Calarrafada per passar la temporada estival. Passaren ja les families Tous, Juan, Moragues, Blanes i altres que sentim no recordar.

Festes.

Amb motiu de la Benedicció de les Obres del Convent de St. Antoni de Padua se preparen en aqueixa Iglesia solemníssimes festes pels dies 22 i següents del mes de Juliol. Se celebraran Coranta Hores i com a festa cívica se preparen números extraordinaris.

Visita.

Se troba a la nostra vila en visita a la Tercera Orde Regular, el Reverendíssim P. Arnau Rigo, General de l'Orde Franciscana. Li donam la benvenguda i li desitjam feliç estada en aquesta població.

## Felicidades

Demà, diada de St. Juan celebren la seua festa onomástica les tres Autoritats: Esglesiástica Rt. D. Juan Rubí, Rector; civil D. Juan Casellas i judicial D. Juan Sancho. A tots ells les felicitem efusivament. Que molts d'anys.

## REGISTRE

Naiements

Maig

Dia 17—Lloaxim Roca Sansó, de Lloaxim i Angela.

Dia 29—Margalida Payeras Ginard, de Jaume i Margalida.

Juny

Dia 4—Juanaina Gelabert Gayá, de Sebastià i Juanaina.

Dia 5—Josepa Fito Cantó, de Josep i Antonina.

Dia 7—Bàrbara Bernat Pascual, de Miquel i Aina.

Dia 8—Pere Antich Ginard, de Pere i Bàrbara.

Dia 13—Francesc Font Font, de Bartomeu i Maria.

Dia 15—Miquel Sancho Tous, de Bartomeu i Margalida.

Matrimonis

Juny

Dia 9—Rafel Piris Genovart amb Bàrbara Gelabert Sabater, fadrins.

Morts.

Juny

Dia 6—Guillem Tous Ginard, 57 anys Diabetis.

Dia 10—Juan Canet Carrió, viudo de 80 anys de Neoplasmia gástrica.

Dia 16—Maria Antonia Rodríguez Literas 80 anys. Miocarditis.



**TIPOGRAFIA CATOLICA**  
— DE —  
**A. FERRER GINART**

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

**TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES  
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÁFICS.**

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

**VENTES AL DETALL I AL EN GROS**

**DEMANAU QUALSEVOL CLASSE  
DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES  
ESCOLARS I D'ESCRITORI.**

Quatre Cantons 3 - ARTA

**SERVICIO DE CARRUAJES**

DE  
**BARTOLOMÉ FLAQUER**

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

**AGENCIA DE TRANSPORTES**

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

L I S E T A D E M A R C H A N D O .

**Pasajes**

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo. Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87.

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

**ARTÁ**

a **GUILLELMO BUJOSA  
CAN GANANCI**

**Eensalmades i panets**

En lloc se troben millós que a la  
**PANADERIA Victoria**

ES FORN NOU  
D'EN

**Miquel Roca Castell**

A sa botiga hei trobaren sempre pans panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

**TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI**

Neteda, prontitut i economia

**DESPAIG**

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

**GRANDES ALMACENES**

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

**IHOY, COMO NADIE**

detalla en precios, esta casa, todas las

**GRANDES NOVEDADES**

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODO LO QUE SE REQUIERE PARA**

**VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

**ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES**

**ALMACENES MATONS**

DE

**RAFAEL FELIU BLANES**

CALLE DE JAIME 11 n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,  
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,  
DE TODAS CLASES

**La Fonda Randa, de Esteva**

Carré de Palma, 48—ARTÁ

SES OBERTA FA POC. TOT ES NOU  
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

**SEGUREDAT I ECONOMIA**

¿Voleu estar ben servits?

**EN JAUME PICO**

(A) ROTCHET

teu una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic.  
Artá Figuerol 43.

**DISPONIBLE**

Si voleu menjar bo i llegitim

**Oli d'oliva**

dirigiu-vos a

**D. JUSEP PIÑA**

Quatre Cantons, 8-ARTÁ

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

**VENTES EN GROS I AL DETALL**

**DISPONIBLE**